

Número 2/2008

Abril

Any VIII

P

Papers
de
treball

Sèrie: sector públic

Els pressupostos generals de l'Estat per al 2008

Valèria Molina i Pacheco



Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Finances
Direcció General d'Anàlisi i Política Econòmica

El Departament d'Economia i Finances no comparteix necessàriament les opinions expressades pels autors en aquests treballs.

Els pressupostos generals de l'Estat per al 2008

Valèria Molina i Pacheco

DG d'Anàlisi i Política Econòmica

1. El marc dels pressupostos de l'Estat

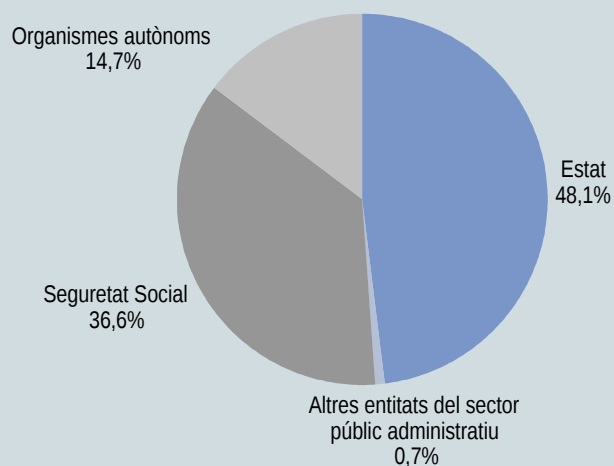
1.1 Introducció

Els pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2008, aprovats mitjançant la Llei 51/2007, mantenen com a prioritats la dinamització de l'economia i la despesa social, i donen així continuïtat als pressupostos anteriors. D'altra banda, els comptes públics mantenen l'aposta per millorar la qualitat dels serveis públics i per sanejar els comptes públics. En aquest sentit, l'any 2008 l'objectiu d'estabilitat pressupostària per al conjunt de les administracions públiques és, per quart any consecutiu, de superàvit, que per al 2008 s'estima en un 1,15% del PIB.

En termes consolidats, el pressupost de l'Estat per al 2008 és de 349.215 milions d'euros, un 7,5% més que l'any 2007. Per grans àmbits, i tal com mostra el gràfic 1, el subsector Estat i la Seguretat Social concentren un 84,7% de la despesa no financera.

Gràfic 1

El pressupost consolidat de despeses no financeres de l'Estat, organismes autònoms, Seguretat Social i altres organismes públics per al 2008

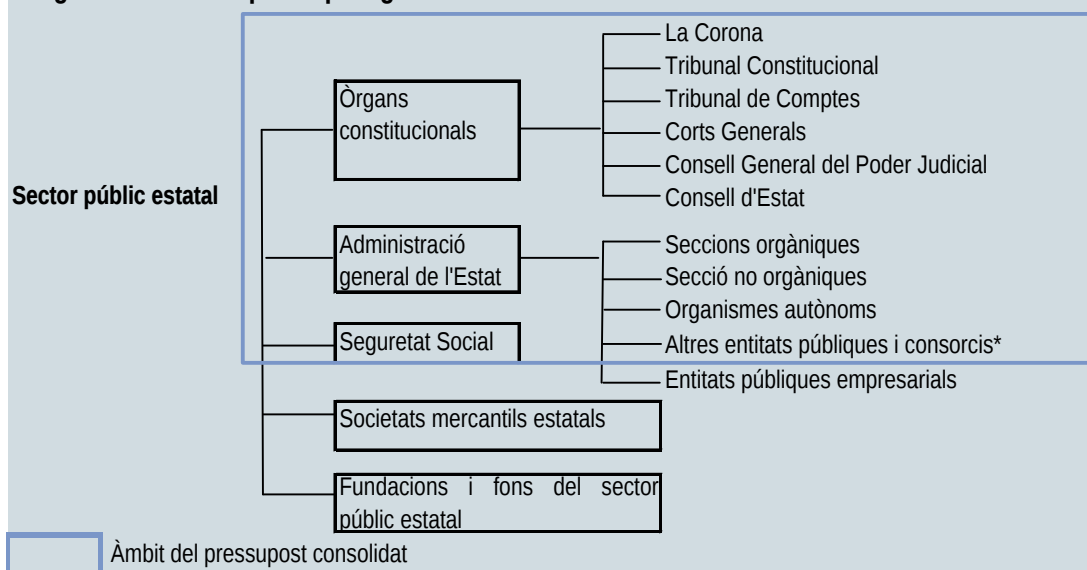


Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

En termes absoluts, la despesa no financera del subsector Estat s'estima en 152.331 milions d'euros,¹ un 6,6% superior a la prevista per al 2007. Per la seva banda, les despeses no financeres de la Seguretat Social arribaran als 110.328 milions d'euros. Quant als ingressos no financers, s'estima que els del subsector Estat siguin de 158.757 milions d'euros, és a dir, un 8,3% més que l'any 2007, amb un superàvit de 6.426 milions d'euros. Paral·lelament, es preveu que la Seguretat Social tingui uns ingressos no financers de 118.360 milions d'euros, amb un superàvit superior als 8.000 milions d'euros.

D'acord amb la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, el sector públic estatal està integrat pels òrgans constitucionals, l'Administració general de l'Estat, la Seguretat Social, les societats mercantils estatals, i les fundacions i fons del sector públic estatal. Dins de l'Administració general de l'Estat s'inclouen els organismes autònoms i les entitats públiques empresarials que depenen de l'Administració general de l'Estat o qualsevol organisme públic que en depèn o que hi està vinculat, entre els quals hi ha els consorcis amb altres administracions en els quals el finançament majoritari i el control corresponguin a l'Estat i les agències estatals. Tanmateix quan es parla en termes de pressupost consolidat només es considera el pressupost de l'Administració general de l'Estat, els organismes autònoms, la Seguretat Social, les agències estatals i els organismes públics per als quals la normativa atorga caràcter limitatiu als crèdits pressupostaris de despesa.

Figura 1. Àmbit del pressupost general de l'Estat



* S'integren dins del pressupost consolidat les entitats de dret públic i els consorcis amb altres administracions públiques que no tinguin com a finalitat la producció en règim de mercat, que efectuin operacions de redistribució de renda i de la riquesa nacional o que no es financin majoritàriament amb ingressos comercials (article 3.1 de la Llei 47/2003).

Quant a l'estructura, la novetat més destacable és la creació de la Comisión Nacional de la Competencia² (CNC) que integra els antics Servei i Tribunal de Defensa de la

1 230 milions d'euros menys que l'import màxim fixat pel Consell de Ministres de 25 de maig de 2007 en compliment de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.

² Llei 15/2007, de 3 de juliol, de Defensa de la Competència.

Competència. La CNC és un organisme públic encarregat de preservar, garantir i promoure la competència efectiva en els mercats en l'àmbit nacional.

1.2 Les previsions macroeconòmiques

L'escenari macroeconòmic que acompanya el projecte de pressupostos preveu un creixement real del PIB d'un 3,3% per al 2008, valor significativament més moderat que el previst per al 2007 (3,8%), tot i que vuit dècimes superior al previst per a la zona euro (2,5%). En termes nominals, el creixement del PIB se situa en un 6,7%, 4 dècimes inferior al previst per al 2007, amb un lleuger repunt dels preus, que es preveu que creixin un 3,3% enfront del 3,2% del 2007.

Quadre 1

Previsions macroeconòmiques per a l'economia espanyola

Variació en %, llevat que s'indiqui el contrari

	2006	2007	2008
PIB per components demanda (% variació real)			
Despesa de consum final nacional	4,0	3,9	3,4
Formació bruta de capital	7,0	5,8	4,6
Formació bruta de capital fix	6,8	5,8	4,6
Béns d'equipament	10,4	9,9	7,9
Altres productes	4,6	2,7	2,6
Construcció	6,0	5,1	3,8
Variació existències (1)	0,1	0,0	0,0
Demanda nacional	4,8	4,3	3,7
Exportacions de béns i serveis	5,1	5,3	5,0
Importacions de béns i serveis	8,3	6,8	6,0
Saldo exterior (1)	-1,2	-0,8	-0,6
PIB	3,9	3,8	3,3
PIB a preus corrents	8,0	7,1	6,7
Preus			
Deflactor del PIB	4,0	3,2	3,3
Mercat de treball			
Ocupats (variació en milers) (2)	571,8	509,9	419,1
Ocupats (2)	3,2	2,8	2,2
Taxa d'atur (% s/població activa)	8,5	8,1	7,9
Productivitat per ocupat	0,7	1,0	1,1

(1) Contribució al creixement del PIB.

(2) En termes de llocs de treball equivalents a temps complet.

Font: INE i Ministeri d'Economia i Hisenda.

Per grans components de la demanda, cal destacar la moderació tant del consum final com de la formació bruta de capital, enfront d'una millora de l'aportació neta al creixement del sector exterior. En el cas de la formació bruta de capital cal destacar que,

tot i la moderació, s'estima que l'epígraf de béns d'equipament presentarà una taxa de creixement d'un 7,9%, molt superior al creixement real del PIB.

Les previsions en l'àmbit del mercat laboral mostren una evolució positiva pel que fa a l'ocupació i la productivitat, amb taxes de variació d'un 2,2% i un 1,1%, respectivament. Paral·lelament, es manté la tendència a la baixa de la taxa d'atur, que s'estima en un 7,9%.

Pel que fa a l'any 2007, l'escenari macroeconòmic representa una revisió de les dades inicialment previstes i suposa una millora significativa. Així, convé destacar la revisió a l'alça del creixement real del PIB des del 3,2% al 3,8%. Pel que fa al mercat de treball s'observa una millora de l'ocupació, tot i que les previsions sobre la taxa d'atur passen al 8,1%, tres dècimes per sobre de les previstes inicialment. Quant a la productivitat, la millora prevista és substancial, i passa d'un increment previst del 0,7% a l'1%.

Tot i les xifres anteriors, cal dir que el passat mes de desembre el Ministeri d'Economia i Hisenda va actualitzar les previsions macroeconòmiques, i se n'ha de destacar la revisió a la baixa del PIB del 3,3% al 3,1%. Aquest canvi respon, principalment, a una menor taxa de creixement de la formació bruta de capital que passa del 4,6% al 3,1%, com a conseqüència d'un increment de solament un 1,1% per a la formació bruta de capital associada al sector de la construcció, que contrasta significativament amb el valor previst inicialment (3,8%).

1.3 Els objectius del pressupost per al 2008

Els pressupostos per a l'any 2008 són els primers que s'elaboren tenint en compte el nou marc normatiu definit per la reforma de les lleis d'estabilitat pressupostària³ i que pretén promoure l'estabilitat, la flexibilitat i la corresponsabilitat. Més concretament, l'objectiu d'aquesta nova legislació és 1) adequar el principi d'estabilitat pressupostària al cicle econòmic amb nivells de dèficit que no poden superar l'1% del PIB –0,2% Estat, 0,75% comunitat autònoma (CA) i 0,05% corporacions locals (CL)– en èpoques d'alentiment de l'economia i l'obligació de presentar superàvit si el creixement del PIB supera el 3%⁴; 2) compatibilitzar l'estabilitat amb l'augment de la productivitat que permeti un dèficit no superior al 0,5% del PIB (0,2% Estat, 0,25% CA i 0,05% CL) si es destina a finançar increments d'inversions en programes de despesa destinats a millorar la productivitat; 3) donar més protagonisme i capacitat de decisió a les administracions territorials a l'hora de fixar els objectius d'estabilitat pressupostària i en tot el procés pressupostari; 4) separar els objectius d'estabilitat de cada administració pública, especialment pel que fa a

³ Llei 15/2006, de 26 de maig, de reforma de la Llei 18/2001, de 12 de desembre, General d'Estabilitat Pressupostària i Llei orgànica 3/2006, de 26 de maig, de reforma de la Llei 5/2001, de 13 de desembre, complementària de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.

⁴ Aquest llindar és el que estableix la Disposició transitòria primera de la Llei 15/2006 per als tres exercicis posteriors a la seva entrada en vigor.

Estat i Seguretat Social, fent més transparent la gestió, i 5) augmentar la transparència amb la introducció de noves obligacions d'informació.

En el projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2008 s'incorporen com a objectius d'estabilitat pressupostària els aprovats pel Consell de Ministres del 25 de maig de 2007 per al trienni 2008-2010, i que es recullen al quadre 2.

Quadre 2

Objectiu d'estabilitat pressupostària

Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament

% PIB	2008	2009	2010
Administracions centrals	0,90	0,90	0,90
Estat i organismes	0,30	0,30	0,30
Administració de la Seguretat Social	0,60	0,60	0,60
Administracions territorials	0,25	0,25	0,25
Comunitats autònomes	0,25	0,25	0,25
Corporacions locals	0,00	0,00	0,00
Total sector públic	1,15	1,15	1,15

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

En aquest marc, les prioritats definides en els comptes de l'Estat per a l'any 2008 són la despesa productiva, uns serveis públics moderns, una despesa social que permeti que les millores econòmiques beneficiïn tots els col·lectius i el compromís amb els països més desfavorits. Així, l'augment de recursos destinats a actuacions de caràcter productiu com l'R+D+I, infraestructures i educació va acompanyat de més dotació per a mesures de millora dels serveis de caràcter general i socials, alhora que es potencien les polítiques de desocupació, d'habitatge i d'ajuda oficial al desenvolupament.

1.4 El compte financer dels pressupostos generals de l'Estat

El pressupost per a l'any 2008 presenta un superàvit de 6.426 milions d'euros, és a dir, un 0,6% del PIB amb un increment important respecte a l'exercici anterior, que es va situar en un 0,3%. Aquest import és el resultat d'uns ingressos no financers de 158.757 milions d'euros i unes despeses no financeres de 152.331 milions d'euros (quadre 3).

En termes de comptabilitat nacional⁵ —és a dir, aplicant els criteris metodològics del Sistema Europeu de Comptes (SEC 95)—, el superàvit del subsector Estat és de 3.246 milions d'euros després d'aplicar una sèrie d'ajustos, els més importants dels quals corresponen al següent: 1) inexecució, és a dir, es preveu un grau d'execució inferior als crèdits aprovats en 3.047 milions d'euros; 2) els interessos meritats (criteri comptabilitat nacional) durant l'any 2008 seran inferiors als que es preveu pagar (pressupost) en 1.344 milions d'euros; 3) les inversions militars que es preveu posar a disposició del Ministeri

⁵ La diferència principal entre la metodologia de la comptabilitat nacional i la pressupostària és que la primera segueix el principi de meritació —és a dir, la despesa s'imputa a l'exercici en què es genera l'obligació—, mentre que la segona segueix el criteri de caixa —és a dir, la despesa s'anota en l'exercici en què es fa el pagament.

de Defensa durant l'exercici superaran en 1.022 milions d'euros les pressupostades; 4) la condonació de préstecs FAD redueix el superàvit en 2.242 milions d'euros, i 5) les aportacions de capital de l'Estat a empreses públiques considerades com administració pública i que en termes de comptabilitat nacional reben el tractament d'operacions financeres assoleixen els 4.708 milions d'euros.

Quadre 3

Compte financer del pressupost del subsector Estat

(MEUR)	2007	2008	variació 2008/2007	
			total	% (*)
(1) Ingressos corrents	144.840	156.201	11.361	7,8
(2) Despeses corrents	120.402	128.944	8.542	7,1
(3) = (1) - (2) Estalvi per operacions corrents	24.438	27.257	2.819	11,5
(4) Ingressos de capital	1.707	2.556	849	49,7
(5) Despeses de capital	19.497	20.287	790	4,1
(6) Fons de contingència i altres imprevistos	3.028	3.100	72	2,4
(7) = (3) + (4) - (5) - (6) Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament	3.620	6.426	2.806	77,5
(8) Variació neta d'actius financers	-11.114	-12.184	-1.070	9,6
(9) = (7) + (8) Endeutament net	-7.494	-5.757	1.737	-23,2
(10) Amortitzacions	-33.378	-34.509	-1.131	3,4
(11) = (9) + (10) Endeutament brut	-40.872	-40.266	606	-1,5
Capacitat (+) Necessitat (-) de finançament/PIB	0,3%	0,6%		

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2007.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

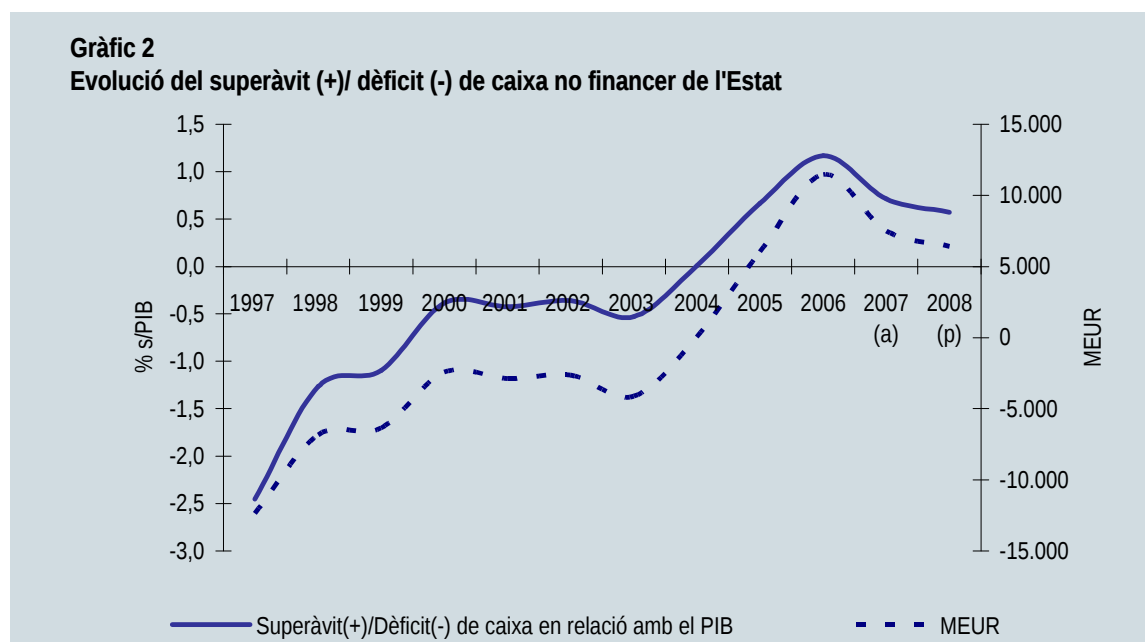
Quadre 4

Equivalència entre el saldo pressupostari de l'Administració central i el saldo en termes de comptabilitat nacional. 2008

(MEUR)	2007	2008
Ingressos no financers	146.547	158.757
Despeses no financeres	142.927	152.331
Superàvit (+) dèficit (-) del pressupost	3.620	6.426
Ajustos	-1.445	-3.181
Interessos	-100	1.344
Inexecució	2.859	3.047
Altres ajustos nets	-4.203	-7.571
Capacitat (+) necessitat (-) de finançament de l'Estat	2.175	3.246
Capacitat (+) necessitat (-) de finançament dels organismes de l'Adm. central	-530	295
Capacitat (+) necessitat (-) de finançament de l'Administració central	1.644	3.541
% sobre el PIB	0,2%	0,3%

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008. Informe econòmic i financer.

L'objectiu d'estabilitat estableix que l'any 2008 l'Estat i els seus organismes tindran, conjuntament, un superàvit del 0,3% del PIB. En aquest sentit, i atès que es preveu que els organismes tinguin una capacitat de finançament de 295 milions d'euros, el superàvit conjunt previst per al 2008 és de 3.541 milions d'euros, que equivalen a un 0,3% del PIB (quadre 4). Finalment, i pel que fa al deute públic, s'ha d'assenyalar que el sanejament dels comptes públics el situa, l'any 2008, en un 34,3% del PIB, vint punts menys que l'any 2001.



(a) Avanç de liquidació.

(p) Previsió de dèficit no financer del projecte de pressupost.

Font: Ministeri d'Economia i Hisenda (IGA) i Pressupostos generals de l'Estat. Informe econòmic i financer.

2. Les despeses

2.1. El pressupost consolidat de despeses

El projecte de pressupostos generals de l'Estat per al 2008 situa la despesa consolidada en 349.215 milions d'euros, un 7,5% més que l'any 2007. Per grans tipologies, destaca el pes de les operacions corrents amb un 75,1% del total de despeses. Per capítols, els més importants —dins de l'estructura de despeses del pressupost de l'Estat— són el de transferències corrents (59% del total), passius financers (10%) i remuneracions de personal (9%). En relació amb les transferències corrents, cal destacar que un 60,8% es destinen a les famílies i institucions sense finalitat de lucre i un 28,4% als ens territorials.

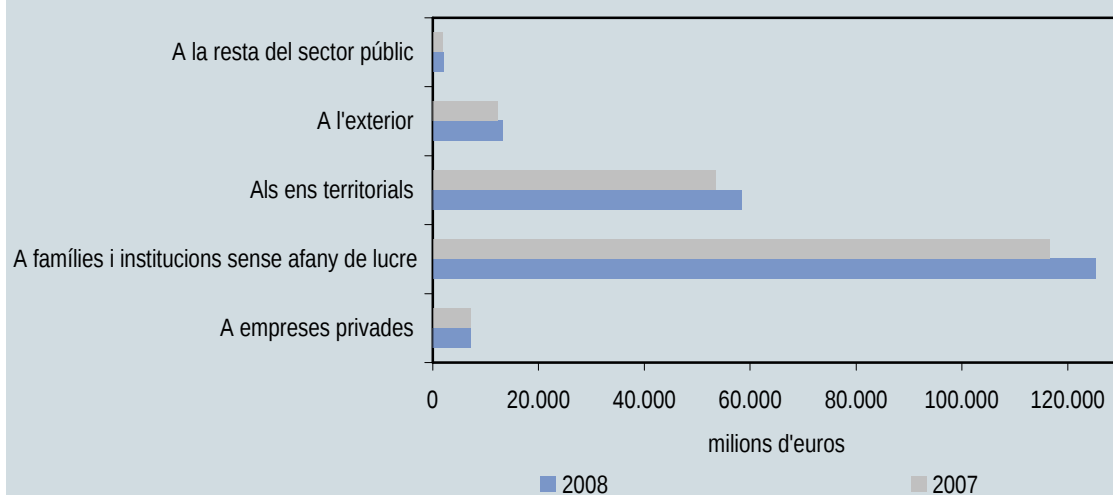
Quadre 5**Pressupostos generals de l'Estat per al 2008. Despeses consolidades. Classificació econòmica**

(MEUR)

CAPÍTOLS	Estat	Organism. autònoms	Seguretat Social	Agències i altres organism.	Transf. internes	Total consolidat	% s/ total	% var. 08/07*
1. Remuneracions de personal	25.378	2.348	2.390	1.203		31.318	9,0	7,0
2. Compres de béns i serveis	3.563	2.368	1.996	445		8.373	2,4	6,3
3. Interessos	16.631	27	21	0		16.679	4,8	4,3
4. Transferències corrents	83.372	33.640	104.634	4	15.606	206.044	59,0	7,6
OPERACIONS CORRENTS	128.944	38.383	109.040	1.652	15.606	262.413	75,1	7,3
5. Fons de contingència i altres imprevistos	3.100					3.100	0,9	2,4
6. Inversions reals	10.588	2.641	510	328		14.068	4,0	5,5
7. Transferències de capital	9.699	1.937	777	2	2.447	9.968	2,9	7,3
OPERACIONS DE CAPITAL	20.287	4.578	1.287	330	2.447	24.036	6,9	6,2
OP. NO FINANCERES	152.331	42.961	110.328	1.982	18.053	289.549	82,9	7,2
8. Actius financers	14.981	842	8.948	2		24.773	7,1	18,0
9. Passius financers	34.509	384	0			34.893	10,0	3,3
OP. FINANCERES	49.490	1.226	8.949	2		59.666	17,1	8,9
TOTAL	201.821	44.187	119.277	1.984	18.053	349.215	100,0	7,5

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2007.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

Gràfic 3**Les transferències corrents consolidades**

Font: Pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2008.

Respecte a l'any anterior, l'augment més important correspon als capítols d'actius financers (18%) i transferències corrents (7,6%). Quant als actius financers, l'augment s'explica, en gran mesura, per l'increment dels recursos destinats al Fons d'Ajut al Desenvolupament (un 94,4% més que l'any 2007), a programes d'R+D+I del Ministeri d'Educació i Ciència (29,3%), a préstecs per a estudis de postgrau (200%) i al Fons de Garantia Salarial (44,6%). Finalment, les transferències corrents per a les quals es preveu un major augment són les de l'Estat destinades al sistema d'autonomia i atenció a la dependència (185,4%), a millores educatives (66,2%), a l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (25%), a compensar pensions mínimes de la Seguretat Social (16,6%) i a les CA (9,4%). Per la seva banda, les transferències corrents de la Seguretat Social per a la cobertura de la maternitat i risc durant l'embaràs creixen un 30,5%.

2.2 Les polítiques de despesa

D'acord amb les normes per a l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat, la despesa (capítols 1-8) es classifica en cinc grans àrees (que engloben un total de vint-i-sis polítiques): serveis públics bàsics, actuacions de protecció i promoció social, producció de béns públics de caràcter preferent, mesures de caràcter econòmic i actuacions de caràcter general. Respecte als grans agregats, cal dir que la despesa social –que és la suma de les actuacions de protecció i promoció social i de producció de béns públics de caràcter preferent– representa un 50,5% de la despesa total.

Per polítiques, les que presenten increments superiors a la mitjana són la política exterior (51,6%), l'educació (18%), la investigació, desenvolupament i innovació (16,1%), els serveis socials i promoció social (13,9%), l'accés a l'habitatge i foment de l'edificació (10,5%), les altres prestacions econòmiques (10,1%), indústria i energia (9,3%), la desocupació (9%), la seguretat ciutadana i política penitenciària (9%) i la cultura (8,2%).

Des d'una òptica de participació en les despeses totals, les polítiques més rellevants són les pensions (amb un 31,2% de la despesa total dels capítols 1-8), les transferències a altres administracions públiques (20,9%), el deute públic (5,3%), la desocupació (5%), les infraestructures (4,8%), les altres prestacions econòmiques (4,5%), la gestió i administració de la Seguretat Social (3,6%), i la investigació, desenvolupament i innovació (3%).

Quadre 6**Pressupostos generals consolidats de l'Estat per al 2008. Capítols de l'1 al 8****Classificació per polítiques de despesa**

(MEUR)				
POLÍTIQUES	2007	2008	% s/total	% var. 08/07*
SERVEIS PÚBLICS BÀSICS	19.574	22.056	7,0	12,7
Justícia	1.451	1.564	0,5	7,8
Defensa	7.696	8.149	2,6	5,9
Seguretat ciutadana i inst. penitenciàries	8.138	8.874	2,8	9,0
Política exterior	2.288	3.468	1,1	51,6
DESPESA SOCIAL	147.361	158.844	50,5	7,8
ACTUACIONS DE PROTECCIÓ I PROMOCIÓ SOCIAL	139.547	150.257	47,8	7,7
Pensions	91.458	98.012	31,2	7,2
Altres prestacions econòmiques	12.797	14.085	4,5	10,1
Serveis socials i promoció social	1.833	2.088	0,7	13,9
Foment de l'ocupació	7.287	7.684	2,4	5,4
Desocupació	14.471	15.777	5,0	9,0
Accés a l'habitatge i foment de l'edificació	1.248	1.378	0,4	10,5
Gestió i administració de la Seguretat Social	10.453	11.233	3,6	7,5
PRODUCCIÓ DE BÉNS PÚBLICS DE CARÀCTER PREFERENT	7.814	8.587	2,7	9,9
Sanitat	4.200	4.434	1,4	5,6
Educació	2.485	2.933	0,9	18,0
Cultura	1.128	1.220	0,4	8,2
ACTUACIONS DE CARÀCTER ECONÒMIC	36.511	39.538	12,6	8,3
Agricultura, pesca i alimentació	8.536	8.999	2,9	5,4
Indústria i energia	2.117	2.313	0,7	9,3
Comerç, turisme i pimes	1.169	1.121	0,4	-4,1
Subvencions al transport	1.685	1.817	0,6	7,8
Infraestructures	14.237	15.170	4,8	6,6
Investigació, desenvolupament i innovació	8.123	9.428	3,0	16,1
Investigació civil	6.541	7.768	2,5	18,8
Investigació militar	1.582	1.660	0,5	4,9
Altres actuacions de caràcter econòmic	644	691	0,2	7,3
ACTUACIONS DE CARÀCTER GENERAL	87.745	93.884	29,9	7,0
Alta direcció	715	769	0,2	7,5
Serveis de caràcter general (1)	8.553	9.029	2,9	5,6
Administració financera i tributària	1.558	1.627	0,5	4,4
Transferències a altres admin. públiques	60.993	65.850	20,9	8,0
Deute públic	15.925	16.609	5,3	4,3
TOTAL PRESSUPOST (cap. 1-8)	291.191	314.322	100,0	7,9

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2007.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

A continuació es fa una breu referència a les polítiques que tenen un paper destacable en els pressupostos aprovats per al 2008, ja sigui per la seva participació en la despesa total o per la intensitat del seu creixement respecte a l'exercici anterior.

Seguretat ciutadana i institucions penitenciàries. Les principals actuacions per a l'exercici 2008 són en matèria de personal. En aquest sentit, es preveu la incorporació progressiva de 5.500 policies i 5.500 guàrdies civils procedents de l'oferta pública d'ocupació 2007. Paral·lelament, es milloren les condicions econòmiques del personal de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i de les institucions penitenciàries. Pel que fa a la resta d'actuacions previstes, cal destacar la universalització de l'expedició del DNI electrònic, la continuació de la reposició dels terminals del Sistema de Radiocomunicacions Digitals d'Emergència de l'Estat (SIRDEE), i el desplegament del Sistema Integrat de Vigilància Exterior (SIVE) que té com a objectiu garantir la cobertura de la frontera sud de la Unió Europea.

Política exterior. Dels 3.468 milions d'euros previstos, 2.618 milions d'euros es destinaran al programa de Cooperació per al Desenvolupament amb un augment d'un 75,7% respecte a l'exercici anterior. Aquesta política se centra bàsicament en l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD), i en aquest sentit, cal recordar que segons el compromís adquirit en la Cimera de Monterrey, l'import destinat a l'AOD ha d'assolir un 0,5% del PIB l'any 2008. En compliment de l'anterior, l'Informe Econòmic i Financer que acompanya el projecte de pressupostos posa de manifest que la dotació global per a l'AOD prevista en el projecte del pressupost del 2008 –en les diferents polítiques– és de 4.267 milions d'euros. D'acord amb l'Informe, si a aquest import se li suma la condonació de deute i l'aportació de la resta d'administracions territorials s'assoleix el compromís adquirit (0,5% del PIB). Per altra banda, l'any 2008 es preveu l'elaboració del nou Pla Director de la Cooperació Espanyola 2009-2012 així com difondre, aprofundir i fer el seguiment de les estratègies de la cooperació espanyola i els plans d'actuació especial dels països d'atenció especial i preferent.

Pensions. En conjunt, l'import destinat a pensions creix un 7,2% com a resultat de la millora dels pensionistes amb menys recursos i dels beneficiaris de pensions de viduïtat amb càrregues familiars. Del total de despesa un 88% correspon a les pensions contributives, que creixen un 7,4%. Els comptes de l'any 2008 preveuen la implantació de la Llei 40/2007, de 4 de desembre, de mesures en matèria de Seguretat Social, que recull l'Acord sobre Mesures en matèria de Seguretat Social signat el 13 de juliol del 2006 entre el Govern, la Unió General de Treballadors, la Confederació Sindical de Comissions Obreres, la Confederació Espanyola d'Organitzacions Empresarials i la Confederació Espanyola de la Petita i Mitjana Empresa. Alguns dels aspectes més destacables que regula la norma són la necessitat d'incrementar la correlació entre cotitzacions i prestacions; la recuperació del caràcter de renda de substitució per a les pensions de viduïtat, que s'amplia a les parelles de fet, l'ampliació de les pensions de supervivència a les parelles de fet, la millora de les pensions d'orfanat, la millora dels nivells mínims de protecció, i la permanència en el mercat de treball més enllà dels 65 anys d'edat.

Altres prestacions econòmiques. Els comptes per al 2008 recullen l'efecte de l'aprovació de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. En aquest sentit, les prestacions vinculades al cessament temporal en el treball per

naixement de fill, maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs i risc durant la lactància natural augmenten un 30,5%. Entre les novetats principals, la Llei introdueix el permís de paternitat de 13 dies amb dret individual i exclusiu del pare que s'estendrà a un mes en el termini de sis anys.

Serveis socials i promoció social. Aquesta política inclou un conjunt de programes i serveis destinats a les persones i grups socials més desafavorits. Per a l'any 2008 els programes que tindran un increment més substancial de la dotació són els adreçats a la infància, amb un total de 63 milions d'euros, a les persones grans, amb 234 milions d'euros, i a la dependència, amb 871 milions d'euros. Com a novetat, destaca la creació del programa específic per a la immigració, concretament es crea el programa "231H. Intervenció dels immigrants" que inclou les mesures que tenen com a finalitat impulsar les polítiques d'acolliment, promoció i integració que s'adrecen a aconseguir la igualtat i no discriminació en l'accés normalitzat als serveis públics. Aquest programa compta amb una dotació de 111,94 milions d'euros, que s'ha vist ampliada fins als 311,94 milions d'euros mitjançant l'aprovació d'un crèdit extraordinari de 200 milions d'euros per al fons de suport a l'acollida i la integració d'immigrants, així com al reforç educatiu.⁶

Desocupació. La política de desocupació s'instrumenta mitjançant el Servei Públic d'Ocupació Estatal (INEM), que estructura les seves actuacions en tres grans línies: impuls a la reinserció laboral; millora de la gestió de les prestacions per desocupació i pla de modernització, i la lluita contra el frau en les prestacions per atur. La dotació per a l'any 2008 és de 15.777 milions d'euros, que suposa un augment d'un 9% com a conseqüència de l'actualització monetària de les prestacions, l'ampliació dels col·lectius objecte de protecció, com a conseqüència de l'alt nivell de rotació en l'ocupació, i la introducció de millores en les prestacions.

Accés a l'habitatge i foment de l'edificació. L'eix central d'aquesta política és el programa de promoció, administració i ajuts per a la rehabilitació i l'accés a l'habitatge amb un 92,3% de la despesa total en aquesta matèria i un creixement d'un 10,7% respecte a l'exercici anterior. L'any 2008 les actuacions en matèria de lloguer es veuran impulsades pel Pla de suport a l'emancipació i impuls del lloguer. Pel que fa a la classificació econòmica, s'observa com la major part d'aquesta política s'instrumenta mitjançant transferències de capital que arriben als 1.244 milions d'euros, és a dir, un 90,3% dels recursos totals. D'aquestes transferències, 417 milions d'euros es destinen a ajuts a l'entrada per a l'adquisició d'habitatges i 323 milions a ajuts per renda d'emancipació de joves, subsidi d'interessos de préstecs i altres suports a l'habitatge. D'altra banda, l'aprovació de la Llei 8/2007, de 28 de maig, de sòl fixa una reserva mínima del 30% del nou sòl residencial per a habitatge protegit.

⁶ Reial decret llei 1/2008, de 18 de gener, pel qual es determina l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM) per a 2008 i es concedeix un crèdit extraordinari en el pressupost del Ministeri de Treball i Afers Socials, per un import de 200.000.000 euros destinat a l'acolliment i la integració d'immigrants, així com al seu reforç educatiu.

Gestió i administració de la Seguretat Social. L'any 2008 es preveu ampliar la dotació del Fons de Reserva en 6.814 milions d'euros, que sumats al saldo actual permetrà superar els 52.000 milions d'euros a finals del 2008. Actualment, s'està tramitant el projecte de llei reguladora del Fons de Reserva que regularà aspectes relacionats amb el finançament, la gestió, la utilització i el control.

Educació. La dotació per a educació creixerà un 18% amb un volum total de recursos de 2.933 milions d'euros, dels quals 1.335 milions es destinaran al programa de beques i ajuts a estudiants. Les actuacions que rebran un major impuls són la gratuïtat del segon cycle d'educació infantil, l'ensenyament d'anglès i la creació de places públiques del primer cycle d'educació infantil. A la primera es destinaran 428 milions d'euros, que suposaran un increment d'un 28,8% de la política d'educació infantil i primària. A la segona s'assignen 115 milions d'euros, 85 milions per subvencionar joves entre 18 i 30 anys i 30 milions per a escoles oficials d'idiomes. En conjunt, el programa d'educació secundària, formació professional i escoles oficials d'idiomes rebrà un 16,5% més de recursos. Finalment, es crea el Fons per al cofinançament de places del primer cycle d'educació infantil del serveis públic d'educació amb una dotació de 100 milions d'euros.

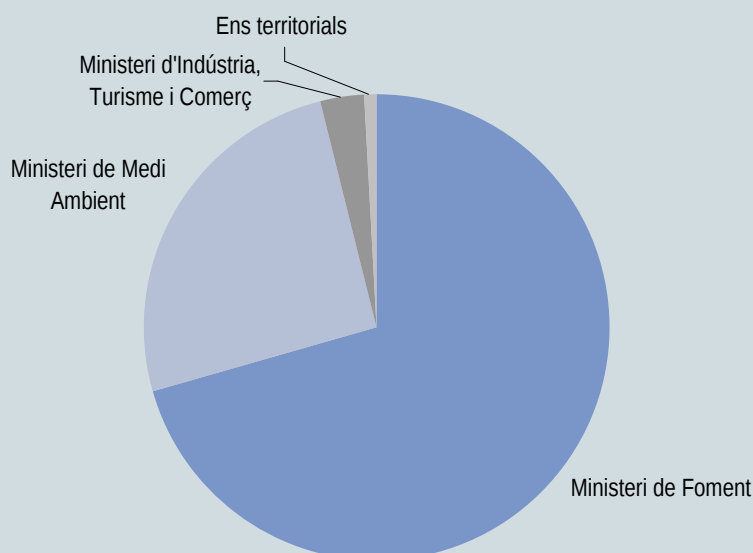
Cultura. L'any 2008 es preveu destinar 1.220 milions d'euros a actuacions de caràcter cultural, xifra que suposa un increment d'un 8,2%. Del total, un 22,4% es destinarà a programes de música, dansa, teatre i cinematografia; un 21,8% a programes de museus i exposicions; un 18,8% a programes d'administració, conservació i protecció del Patrimoni Històric; un 13,9% a programes vinculats a arxius i biblioteques, i un 13,6% al programa de foment i suport de les activitats esportives.

Indústria i energia. Els comptes del 2008 prioritzen la política industrial i energètica amb un augment d'un 9,3% dels recursos que es destinen, en gran part, a reforçar el programa de reconversió i reindustrialització, que creix un 23,5%. Aquest programa s'orienta, d'una banda, a sectors en processos d'ajustos i adaptació al nou entorn competitiu internacional i, d'altra banda, a la prevenció de la deslocalització de centres productius en sectors tradicionals a partir de proposar alternatives de reindustrialització i aprofitament de recursos en sectors de més contingut tecnològic.

Infraestructures. L'any 2008 continuarà el desenvolupament del Pla Estratègic d'Infraestructures i Transport (PEIT) i del Pla Hidrològic Nacional. La dotació –segons el pressupost consolidat (capítols 1-8)– per a aquesta política serà de 15.170 milions d'euros, un 4,8% del total de recursos. Els programes amb més dotació són els de direcció i serveis generals de Foment (26,7%), on la major part correspon a actius financers destinats a la Societat Estatal d'Infraestructures del Transport Terrestre (SEITTSA) i a l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries (ADIF); creació d'infraestructura de carreteres (18,6%); infraestructura del transport ferroviari (15,6%); gestió i infraestructura de l'aigua (12,6%), i conservació i explotació de carreteres (8%). En relació amb l'any 2007, cal destacar el fort augment del programa d'actuació i prevenció de la contaminació i el canvi climàtic amb un pressupost de 164 milions d'euros, enfront als 9 milions de l'any 2007. La política d'infraestructures s'implementa

en gran part mitjançant inversions directes. Així, dels 15.170 milions d'euros, 8.018 milions són inversions reals, de forma que el 57% de la despesa en el capítol 6 del sector públic administratiu (14.068 milions d'euros) es destina a la política d'infraestructures. Val a dir que si sumem les empreses públiques, les inversions reals associades a la política d'infraestructures s'incrementen fins als 20.305 milions d'euros.

Gràfic 4
Distribució de la política d'infraestructures per seccions (cap. 1-8)



Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

Quadre 7
Política d'infraestructures segons tipologia d'inversió. Capítol 6

(MEUR)

	Estat (*)	Ens públics i societats mercantils	Total
Carreteres	3.662	1.197	4.859
Infraestructures ferroviàries	880	5.125	6.005
Aeroports	9	2.564	2.573
Ports	11	1.664	1.675
Hidràuliques	1.984	2.473	4.457
Mediambientals	516	21	537
Altres	124	75	199
TOTAL	7.186	13.119	20.305

(*) No s'inclouen els 832,05 milions d'euros corresponents a l'administració de la xarxa de ferrocarrils de l'Estat.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

Investigació civil. La dotació total per a aquesta política és de 7.768 milions d'euros, un 18,8% més que l'any 2007. Concretament, els programes que més s'incrementen són el de foment i coordinació de la investigació científica i tècnica (30,9%), el d'investigació i desenvolupament tecnològic-industrial (19%), i el d'investigació i desenvolupament de la societat de la informació (23%). El conjunt d'actuacions que integren aquesta política

s'emmarquen en el programa Ingenio 2010, els objectius del qual són que l'any 2010 es destini el 2% del PIB a R+D+I;⁷ que la contribució privada en la inversió en R+D+I assoleixi el 55% del total, i que la despesa en percentatge sobre el PIB destinada a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) se situï en la mitjana de la UE. Per aconseguir aquests objectius s'han definit cinc línies estratègiques: 1) el Programa CÉNIT, que preveu el finançament de projectes integrats d'investigació industrial de caràcter estratègic –de gran dimensió i llarg abast científicotècnic– i orientats a una investigació planificada amb potencial de projecció internacional; 2) el Programa CONSOLIDER, que té com a objectiu incrementar la grandària mitjana dels grups de recerca; 3) el Programa AVANZ@, un dels eixos per convergir amb la Unió Europea en la societat de la informació; 4) el Programa Euroingenio, que pretén fomentar la participació d'Espanya en els recursos del VII Programa Marc de la Unió Europea (50.521 milions d'euros) de forma que representi entorn del 8% de la dotació total d'aquest programa, és a dir, l'equivalent al seu pes econòmic dins la Unió Europea, i 5) millorar la gestió i l'avaluació de recursos.

2.3 La inversió de l'Estat a Catalunya

La inversió real del sector públic estatal prevista en els pressupostos per a l'any 2008 és de 31.809 milions d'euros, dels quals es calcula que a Catalunya es destini un total de 3.728 milions. Tanmateix la valoració de l'esforç inversor de l'Estat a Catalunya exigeix incloure altres actuacions inversores que l'Estat executarà de forma indirecta, és a dir, mitjançant transferències de capital (capítol 7). En aquest sentit, cal destacar els convenis entre el Ministeri de Foment i municipis catalans, la transferència a la Generalitat de Catalunya per al finançament d'infraestructures del transport metropolità de Barcelona, o la transferència a l'empresa concessionària encarregada de la construcció del TGV Figueres-Perpinyà.

El quadre 8 mostra com la inversió a Catalunya representa el 15,1% del total de la inversió regionalitzada amb una despesa per capita de 517 euros. Respecte al 2007, creix un 26%, taxa superior al conjunt de comunitats autònomes, que fa que la inversió per capita a Catalunya passi del 86,9% de la mitjana regionalitzada al 94,4%. En valors absoluts Catalunya és la segona comunitat autònoma que més inversions reals pressupostades rep de l'Estat. Tanmateix si es considera la inversió per capita, Catalunya ocupa l'onzena posició.

⁷ L'any 2006 la despesa en R+D a Espanya va representar l'1,2% del PIB.

Quadre 8**Distribució de les inversions reals del sector públic estatal. 2008**

	Sector administratiu		Sector empresarial		Sector públic estatal		Inversió per capita	
	Milions d'€	%	Milions d'€	%	Milions d'€	%	euros	Índex
Andalusia	1.542	16,2	2.813	18,4	4.355	17,6	540	98,7
Aragó	722	7,6	508	3,3	1.230	5,0	949	173,2
Astúries	333	3,5	685	4,5	1.019	4,1	948	173,1
Balears	98	1,0	160	1,0	258	1,0	251	45,7
Canàries	209	2,2	452	3,0	661	2,7	326	59,6
Cantàbria	210	2,2	225	1,5	435	1,8	759	138,6
Castella i Lleó	977	10,3	1.239	8,1	2.216	9,0	877	160,0
Castella-la Manxa	743	7,8	591	3,9	1.334	5,4	674	123,2
Catalunya	1.070	11,3	2.658	17,4	3.728	15,1	517	94,4
Comunitat Valenciana	471	5,0	1.881	12,3	2.352	9,5	481	87,9
Extremadura	423	4,5	310	2,0	733	3,0	673	122,9
Galícia	969	10,2	1.036	6,8	2.006	8,1	723	132,1
Madrid	1.181	12,4	1.405	9,2	2.586	10,4	425	77,6
Múrcia	219	2,3	617	4,0	836	3,4	601	109,7
Navarra	29	0,3	124	0,8	153	0,6	252	46,0
País Basc	96	1,0	425	2,8	520	2,1	243	44,3
Rioja	127	1,3	62	0,4	189	0,8	613	111,9
Ceuta	49	0,5	32	0,2	82	0,3	1068	195,1
Melilla	32	0,3	31	0,2	63	0,3	903	164,8
		0,0						
Total regionalitzat	9.501	100,0	15.255	100,0	24.756	100,0	548	100,0
No regionalitzat	4.567		2.487		7.053	-	156	
TOTAL	14.068		17.741		31.809	-	704	

Font: Pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2008.

La distribució per grans àmbits mostra com el sector administratiu és l'origen d'un 28,7% de la inversió estatal a Catalunya (1.070 milions d'euros), mentre que el sector empresarial representa el 71,3% amb un total de 2.658 milions d'euros. Per al conjunt de la inversió regionalitzada aquesta distribució és significativament diferent, amb un pes d'un 38,4% per al sector administratiu i d'un 61,6% per al sector empresarial.

Com palesa el quadre 9, la inversió que l'Estat preveu realitzar a Catalunya prové, en la seva major part, dels ministeris de Foment i Medi Ambient i les empreses relacionades entre les quals destaquen ADIF, AENA, ACESA, AQUAMED, Ports de l'Estat o SEITTSA.

Quadre 9

Distribució orgànica de les inversions reals del sector públic estatal. 2008

(Milers d'euros)

	Catalunya	Espanya reg.	% Cat/ Espanya reg.	No regionalitzable	Total Espanya
Total Estat, Seguretat Social i organismes públics	1.069.740	9.501.150	11,3	4.566.920	14.068.070
14 Min. de Defensa	276	326.413	0,1	0	326.413
15 Min. d'Economia i Hisenda	16.534	194.397	8,5	0	194.397
16 Min. Interior	18.581	190.160	9,8	0	190.160
17 Min. Foment	836.137	5.339.916	15,7	0	5.339.916
18 Min. Educació i Ciència	21.078	225.404	9,4	0	225.404
23 Min. Medi Ambient	96.755	2.185.483	4,4	0	2.185.483
24 Min. Cultura	11.393	233.183	4,9	0	233.183
27 Min. Habitatge	8.015	58.120	13,8	0	58.120
Seguretat Social	58.066	374.185	15,5	135.906	510.091
Resta de seccions	2.905	373.888	0,8	4.431.014	4.804.902
Sector públic empresarial i fundacional (*)	2.658.095	15.254.722	17,4	2.486.575	17.741.297
Administrador Infraestructuras Ferroviarias (ADIF)	804.629	3.729.428	21,6	45.256	3.774.684
Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA)	771.226	2.465.608	31,3	90.281	2.555.889
Aguas de la Cuenca del Ebro (ACESA)	123.624	257.586	48,0	0	257.586
Centro Intermodal de Logística, SA (CILSA)	75.084	75.084	100,0	0	75.084
Correos y Telégrafos (consolidat)	50.187	282.185	17,8	130	282.315
Depuradora del Baix Llobregat, SA	20.676	20.676	100,0	0	20.676
Puertos del Estado y Autoridades Portuarias (consolidat)	266.887	1.653.975	16,1	9.803	1.663.778
RENFE - operadora	43.129	94.505	45,6	1.142.294	1.236.799
SEIASA del Nordeste, SA	10.831	66.674	16,2	0	66.674
Soc. Estatal de Infr. de Transporte Terrestre (SEITTSA)	277.482	2.538.105	10,9	253.304	2.791.409
Resta d'empreses i fundacions	214.340	4.070.896	5,3	945.507	5.016.403
TOTAL	3.727.835	24.755.872	15,1	7.053.495	31.809.367

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008. Annex d'inversions reals.

En el quadre 10 es presenta el detall de la inversió per tipologies, i es posa de manifest que un 95,6% de les inversions reals provenen de dos únics ministeris, el de Foment i el de Medi Ambient. La informació detallada que facilita l'annex d'inversions reals ens permet conèixer les actuacions més destacades a les quals es destinaran aquests imports. Així, un 93,1% de l'import d'ADIF destinat a Catalunya correspon a obres del TGV; un 89,1% dels fons d'AENA invertits a Catalunya són per a obres a l'aeroport de Barcelona; un 88,2% de la inversió de Ports de l'Estat a Catalunya es destina al port de Barcelona; i un 68,8% de la inversió de SEITTSA a Catalunya es destina a obres en la xarxa ferroviària. Pel que fa a les empreses de l'àmbit mediambiental un 80% del pressupost d'ACESA correspon al Canal Segarra-Garrigues, amb un augment de 111 milions d'euros respecte a l'any 2007, dels quals 99 milions corresponen a l'esmentada actuació. Finalment, i pel que fa a AQUAMED, dels 192 milions d'euros d'inversió previstos a Catalunya, un 37,2% es destinarà a l'eliminació química de l'embassament de Flix.

Quadre 10**Distribució de les inversions reals pressupostades per l'Estat a Catalunya per tipologies**

	Pressupost 2007		Pressupost 2008		Variació	
	Milers d'euros	%	Milers d'euros	%	Milers d'euros	%
Carreteres	386.365	13,1	626.279	16,8	239.914	62,1
453B Noves carreteres (DG Carreteres)	182.987	6,2	421.247	11,3	238.260	130,2
453C Conservació (DG Carreteres)	115.588	3,9	118.472	3,2	2.884	2,5
SEITTSA (carreteres)	87.790	3,0	86.560	2,3	-1.230	-1,4
Infraestructures ferroviàries	1.210.740	40,9	1.334.061	35,8	123.321	10,2
453A Inf. ferroviària (DG Ferrocarril) (1)	215.777	7,3	295.312	7,9	79.535	36,9
ADIF (Inversions en TGV)	833.639	28,2	749.080	20,1	-84.559	-10,1
ADIF (resta inversions, inclou estació Sants)	81.269	2,7	55.549	1,5	-25.720	-31,6
SEITTSA (Ferrocarril)	68.321	2,3	190.922	5,1	122.601	179,4
RENFE OPERADORA	11.729	0,4	43.129	1,2	31.400	267,7
Fundació ferrocarrils espanyols	5	0,0	69	0,0	64	1.280,0
Aeroports	699.736	23,7	777.313	20,9	77.577	11,1
455M Aviació Civil (DG Aviació Civil)	485	0,0	24	0,0	-461	-95,0
Barcelona + Sabadell (AENA)	657.114	22,2	698.644	18,7	41.530	6,3
Girona (AENA)	16.119	0,5	40.348	1,1	24.229	150,3
Reus (AENA)	23.018	0,8	32.234	0,9	9.216	40,0
CLASA	3.000	0,1	6.063	0,2	3.063	102,1
Ports	187.601	6,3	267.101	7,2	79.501	42,4
454M Seguretat trànsit marítim (DG Marina Mercant)	430	0,0	214	0,0	-215	-50,1
Barcelona (Ports de l'Estat)	156.605	5,3	235.467	6,3	78.862	50,4
Tarragona (Ports de l'Estat)	30.566	1,0	31.420	0,8	854	2,8
Infraestructures hidràuliques	115.948	3,9	345.768	9,3	229.820	198,2
452A Gestió i infr. Aigua (DG Aigua + Conf. H. Ebre)	43.345	1,5	28.378	0,8	-14.967	-34,5
456A Qualitat de l'Aigua (DG Aigua + Conf. H. Ebre)	1.060	0,0	1.678	0,0	618	58,3
Aigües conca de l'Ebre (ACESA)	13.000	0,4	123.624	3,3	110.624	851,0
Aigües conques med., SA (ACUAMED)	22.234	0,8	192.088	5,2	169.854	763,9
Canal Segarra - Garrigues	36.309	1,2	0	0,0	-36.309	-100,0
Infraestructures mediambientals	65.433	2,2	84.809	2,3	19.376	29,6
456B Protecció i millora medi ambient	60	0,0	138	0,0	77	127,9
456C Protecció i millora medi natural	986	0,0	1.007	0,0	22	2,2
456D Actuacions en la costa	37.821	1,3	62.988	1,7	25.167	66,5
Depuradora Baix Llobregat, SA	26.566	0,9	20.676	0,6	-5.890	-22,2
Altres inversions dels ministeris de Foment i Medi Ambient	85.683	2,9	129.032	3,5	43.349	50,6
452M Ordenació recursos hídrics	1.440	0,0	2.040	0,1	600	41,7
495B DG Institut Nacional de Meteorologia	938	0,0	526	0,0	-412	-44,0
495A DG Institut Geogràfic Nacional	178	0,0	867	0,0	689	387,5
Correus i Telègrafs	46.272	1,6	50.187	1,3	3.915	8,5
CILSA	36.743	1,2	75.084	2,0	38.341	104,3
World Trade Center Barcelona, SA (WTCB)	112	0,0	329	0,0	217	193,8
Altres inversions	206.233	7,0	163.471	4,4	-42.762	-20,7
TOTAL CAPÍTOL 6	2.957.739,0	100,0	3.727.835,0	100,0	770.096	26,0

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008. Annex d'inversions reals.

Les inversions segons l'Estatut

Amb l'objectiu de corregir el dèficit d'infraestructures a Catalunya, la Disposició addicional tercera de l'Estatut d'autonomia estableix que, per a un període de set anys, les inversions de l'Estat en infraestructures a Catalunya s'han d'equiparar al seu percentatge del PIB respecte del total. Per al seu compliment, el pressupost de 2007 incorporava un càlcul provisional, que posteriorment s'ha corregit. Així, tal com preveia la Disposició addicional cinquanta-setena de la Llei de pressupostos de l'Estat per a

2007, es va crear un grup de treball que havia d'elaborar una metodologia per determinar el càlcul de les inversions en infraestructures segons el que preveu l'Estatut.

El 17 de setembre passat, el grup de treball va acordar una metodologia de càlcul de les inversions en infraestructures en compliment de l'esmentada disposició addicional del text de l'Estatut. Aquesta metodologia estableix que la base de càlcul està formada pel conjunt d'inversions de l'Estat i de transferències de capital adreçades a les comunitats autònomes i a les corporacions locals, que són de caràcter econòmic. S'inclouen així les actuacions integrades en les polítiques següents: agricultura, pesca i alimentació; indústria i energia; comerç, turisme i pimes; subvencions al transport; infraestructures; recerca, desenvolupament i innovació, i altres actuacions de caràcter econòmic. Per últim, s'ajusta l'import resultant tenint en compte les inversions fetes per l'Estat amb dotació pressupostària en un exercici diferent al d'execució.

El quadre 11 resumeix el procés utilitzar per obtenir l'import de les inversions en infraestructures a Catalunya que figura en els pressupostos per a l'any 2008, en compliment de la Disposició addicional tercera de l'Estatut.

Quadre 11

La inversió pública de l'Estat. Base de càlcul de la inversió a Catalunya segons l'Estatut

Milions d'euros	Total	Regionalitzat	% reg./ total
Inversions Administració general de l'Estat	9.534,20	7.938,26	83,3
Inversions empreses	17.236,32	14.807,51	85,9
Transferències de capital	1.905,89	1.715,30	90,0
Regionalitzat en pressupost inicial		527,12	27,7
Resta fins 90%		1.188,18	62,3
Abonament total del preu	-388,57	-388,57	100,0
Total base	28.287,84	24.072,50	85,1
18,72% sobre regionalitzat		4.506,37	

Així doncs, formen la base de càlcul un total de 22.745,8 milions d'euros d'inversions reals regionalitzades previstes per l'Estat i les empreses públiques; un total de 1.715,3 milions d'euros que corresponen a transferències de capital a les comunitats autònomes i les corporacions locals, i uns ajustaments de -388,57 milions d'euros corresponents a inversions realitzades per l'Estat amb una dotació pressupostària en l'exercici diferent al d'execució. El total d'aquesta base de càlcul dona unes inversions per a Catalunya de 4.506,4 milions d'euros que, d'acord amb la Disposició addicional tercera de l'Estatut, s'han de materialitzar en inversions directes que ha de fer l'Estat; en transferències de capital a la Generalitat o a ens locals de Catalunya, o en altres tipus d'actuacions com l'alliberament de peatges, tal com preveu el mateix text de l'Estatut.

2.4 Les despeses no financeres del subsector Estat

L'any 2008, la despesa no financera del subsector Estat s'estima en 152.331 milions d'euros, un 6,6% més que l'exercici anterior. Per capítols, un 84,6% es destinarà a operacions corrents. Respecte a l'any 2007 destaca el creixement moderat dels recursos destinats a transferències de capital com a conseqüència de la reducció en un 86,5% de les transferències de capital destinades a l'Institut de Reestructuració de la Mineria del Carbó, i que s'explica pel canvi en la forma de finançament d'aquest organisme que ha substituït part de les transferències que rep de l'Estat per romanents de tresoreria; d'aquesta manera manté la seva capacitat de despesa.

Quadre 12

Pressupostos generals de l'Estat per al 2008

Classificació econòmica de les despeses no financeres

(MEUR)			% var.
CAPÍTOLS	2008	% s/total	08/07*
1. Remuneracions de personal	25.378	16,7	7,1
2. Compres de béns i serveis	3.563	2,3	3,8
3. Interessos	16.631	10,9	4,3
4. Transferències corrents	83.372	54,7	7,8
OPERACIONS CORRENTS	128.944	84,6	7,1
5. Fons de contingència i altres imprevistos	3.100	2,0	2,4
6. Inversions reals	10.588	7,0	6,3
7. Transferències de capital	9.699	6,4	1,7
OPERACIONS DE CAPITAL	20.287	13,3	4,1
TOTAL DESPESES NO FINANCERES	152.331	100,0	6,6

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2007.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

Per seccions, les que tenen un pes més significatiu sobre el total són ens territorials (34,4%), deute públic (10,9%), relacions financeres amb la UE (8,2%), classes passives (6,1%), Ministeri de Defensa (5,6%), Ministeri de l'Interior (5,4%), Ministeri de Foment (5,2%) i Ministeri de Treball i Afers Socials (5,1%). En termes de creixement, i tenint en compte les seccions que tenen més pes sobre la despesa total, destaquen el Ministeri de Treball i Afers Socials (9%), el Ministeri de l'Interior (8,7%) i ens territorials (8,3%).

Quadre 13
Despesa no financera de l'Estat

Secció	MEUR	% s/total
Casa de S.M. el Rei	8	0,0
Corts Generals	218	0,1
Tribunal de Comptes	54	0,0
Tribunal Constitucional	25	0,0
Consell d'Estat	11	0,0
Deute Públic	15.925	10,5
Classes Passives	8.727	5,7
Consell General del Poder Judicial	69	0,0
Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació	1.513	1,0
Ministeri de Justícia	1.411	0,9
Ministeri de Defensa	8.050	5,3
Ministeri d'Economia i Hisenda	2.887	1,9
Ministeri d'Interior	7.565	5,0
Ministeri de Foment	7.556	5,0
Ministeri d'Educació i Ciència	4.446	2,9
Ministeri de Treball i Assumptes Socials	7.198	4,7
Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç	3.129	2,1
Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació	1.671	1,1
Ministeri d'Administracions Públiques	611	0,4
Ministeri de Medi Ambient	2.219	1,5
Ministeri de Cultura	753	0,5
Ministeri de la Presidència	275	0,2
Ministeri de Sanitat i Consum	874	0,6
Ministeri de l'Habitatge	1.249	0,8
Diversos ministeris	2.317	1,5
Ens territorials	48.415	31,8
FCI	1.238	0,8
Relacions financeres UE	11.654	7,7
Fons de contingència	2.859	1,9
TOTAL	142.927	93,8

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2007.

3. Els ingressos

3.1 El pressupost consolidat d'ingressos

Els ingressos consolidats previstos en el projecte de pressupost per al 2008 són de 308.559 milions d'euros (capítols 1-8), que suposen un augment d'un 8,8% respecte a l'any 2007 i una necessitat d'endeutament de 40.656 milions d'euros, un 11,6% del pressupost total consolidat.

Quadre 14
Pressupostos generals de l'Estat per al 2008. Ingressos consolidats
Classificació econòmica

(MEUR)		Organism.	Seguretat	Agències i altres	Transf.	Total		% var.
CAPÍTOLS	Estat	autònoms	Social	organism.	internes	consolidat	% s/ total	08/07 [*]
1. Impostos directes i cotitzacions socials	90.753	24.678	104.615			220.046	71,3	8,1
2. Impostos indirectes	53.363					53.363	17,3	5,2
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	2.780	1.555	651	98		5.083	1,6	6,6
4. Transf. corrents	6.013	10.405	10.335	1.506	15.606	12.653	4,1	0,9
5. Ingr. patrimonials	3.293	596	1.917	21		5.826	1,9	33,5
OP. CORRENTS	156.201	37.233	117.518	1.626	15.606	296.972	96,2	7,6
6. Alienació d'inv. reals	126	445	1	0		571	0,2	3,3
7. Transf. capital	2.431	2.973	842	273	2.447	4.071	1,3	35,4
OP. DE CAPITAL	2.556	3.418	842	273	2.447	4.642	1,5	30,4
OP. NO FINANCERES	158.757	40.651	118.360	1.898	18.053	301.614	97,7	7,9
8. Actius financers	2.798	3.146	916	85		6.945	2,3	68,0
TOTAL INGRESSOS	161.555	43.797	119.277	1.984	18.053	308.559	100,0	8,8
Necessitat d'endeutament	-40.266	-390	0	0		-40.656		-1,4
TOTAL	201.821	44.187	119.277	1.984	18.053	349.215		7,5

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2007.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

La classificació econòmica posa de manifest la importància dels ingressos corrents, amb un 96,2% del pressupost total (capítols 1-8). Més concretament, els impostos directes i les cotitzacions socials són els que aporten un volum de recursos més important, amb un 71,3% del total i un creixement d'un 8,1% respecte al 2007. En segon lloc se situa el capítol d'impostos indirectes, amb una participació d'un 17,3% i un increment d'un 5,2%.

En conjunt, els ingressos tributaris sumen 143.129 milions d'euros que juntament amb els 130.280 milions d'euros de les cotitzacions socials representen el 90,7% dels ingressos no financers (47,5% i 43,2%, respectivament). Per figures tributàries, un 31% dels ingressos impositius provenen de l'impost de societats, un 30,2% de l'impost sobre la renda de les persones físiques i un 26,7% de l'IVA. De la resta d'ingressos, els més importants són les transferències, amb un 5,5% dels ingressos no financers la major part dels quals provenen de fons europeus; en destaquen el Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA) i el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER).

En relació al 2007, s'observa un augment de recursos en concepte d'actius financers, transferències de capital i ingressos patrimonials. Pel que fa als actius financers l'augment

s'explica pel reemborsament de préstecs a llarg termini concedits fora del sector públic a l'exterior amb venciment l'any 2008 i per l'augment corresponent a l'Institut per a la Reestructuració de la Mineria del Carbó i Desenvolupament Alternatiu de les Comarques Mineres en concepte de romanent de tresoreria (de 414 milions d'euros l'any 2007 a 1.230 milions d'euros el 2008). Quant a les transferències de capital s'observa un major volum de fons provinents de la Unió Europea, concretament referits al Fons Europeu de Desenvolupament Regional com a conseqüència de la programació de la política de cohesió de la Unió Europea per al període 2007-2013. Finalment, els ingressos patrimonials del subsector Estat s'incrementen en un 70,4% per les aportacions en concepte de dividends i beneficis provinents del Banc d'Espanya i que passen de 1.258 milions d'euros a 2.405 milions d'euros.

3.2 El pressupost d'ingressos del subsector Estat

Els recursos no financers del subsector Estat l'any 2008 s'estimen en 158.757 milions d'euros, un 8,3% més que l'any 2007. Cal recordar que en aquest import no s'inclou la participació en la recaptació de les administracions territorials, és a dir, no considera la part cedida d'IRPF, IVA i especials. Aquest fet resulta rellevant a l'hora d'interpretar el pes de les diferents figures tributàries sobre la recaptació total de l'Estat.

Quadre 15

Pressupostos generals del subsector Estat

Classificació econòmica dels ingressos no financers

(MEUR)

	Pressupost 2007	Pressupost 2008	% s/total	% var. 08/07*
1. Impostos directes	83.925	90.753	57,2	8,1
- sobre la renda de les persones físiques	39.474	43.260	27,2	9,6
- sobre la renda de les societats	41.641	44.420	28,0	6,7
- cotitzacions socials	938	987	0,6	5,2
- altres impostos directes	1.872	2.086	1,3	11,4
2. Impostos indirectes	50.740	53.363	33,6	5,2
- IVA	36.538	38.205	24,1	4,6
- especials	10.961	11.661	7,3	6,4
- altres impostos indirectes	3.241	3.497	2,2	7,9
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	2.486	2.780	1,8	11,8
4. Transferències corrents	5.757	6.013	3,8	4,4
5. Ingressos patrimonials	1.933	3.293	2,1	70,4
6. Alienació d'inversions reals	109	126	0,1	15,2
7. Transferències de capital	1.598	2.431	1,5	52,1
TOTAL INGRESSOS NO FINANCERS	146.547	158.757	100,0	8,3

(*) Increment respecte al pressupost aprovat per a l'any 2007.

Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

La classificació econòmica posa de manifest que els impostos directes són un 57,2% dels ingressos no financers i els indirectes, un 33,6%. Per figures tributàries, destaca l'impost de societats, amb un 28%; l'impost sobre la renda de les persones físiques, amb un

27,2% dels ingressos no financers, i l'IVA, amb un 24,1%. En relació amb el pressupost de l'any 2007, les figures tributàries per a les quals es preveu un creixement més elevat són l'impost sobre la renda de les persones físiques, amb un 9,6%, i l'epígraf altres impostos directes, que amb una taxa d'un 11,4% recull l'augment previst per a l'impost sobre la renda dels no residents. Pel que fa a la resta d'ingressos, cal observar els increments dels capítols d'ingressos patrimonials i transferències de capital que, com ja s'ha comentat, s'expliquen per l'increment dels recursos procedents del Banc d'Espanya i dels Fons Europeus.

En el quadre 16 es presenten els ingressos no financers inclosa la part cedida a les administracions territorials, amb l'objectiu d'analitzar l'evolució dels ingressos globals procedents dels impostos directes i indirectes 100% de l'Estat i els que aquest comparteix amb les administracions territorials.

Quadre 16

Previsions de liquidació, inclosa la part cedida a les administracions territorials

Classificació econòmica dels ingressos no financers

(MEUR)

	Pressupost 2007 (a)	Avanç liquidació 2007 (b)	Pressupost 2008 (c)	% variació 2008/2007 (c)/(a) (c)/(b)	
1. Impostos directes	106.401	111.793	118.072	11,0	5,6
- IRPF	61.950	67.077	70.579	13,9	5,2
- Societats	41.641	41.842	44.420	6,7	6,2
- Renda no residents	1.800	1.801	2.001	11,2	11,1
- Cotitzacions socials	938	967	987	5,2	2,1
- Altres impostos directes	72	106	85	18,1	-19,8
2. Impostos indirectes	80.171	80.270	84.784	5,8	5,6
- IVA	57.910	57.672	61.279	5,8	6,3
- Especials	19.020	19.365	20.008	5,2	3,3
- Altres impostos indirectes	3.241	3.233	3.497	7,9	8,2
3. Taxes, preus públics i altres ingressos	2.486	2.813	2.779	11,8	-1,2
4. Transferències corrents	5.756	6.450	6.013	4,5	-6,8
5. Ingressos patrimonials	1.933	3.044	3.293	70,4	8,2
6. Alienació d'inversions reals	109	162	125	14,7	-22,8
7. Transferències de capital	1.598	2.382	2.431	52,1	2,1
TOTAL INGRESSOS NO FINANCERS	198.454	206.914	217.497	9,6	5,1

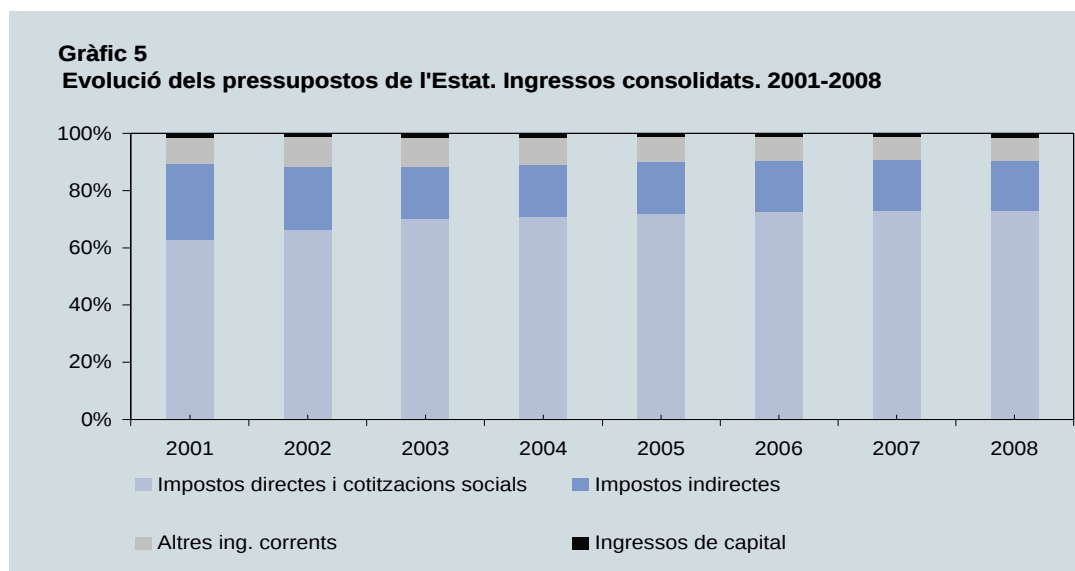
Font: Pressupostos generals de l'Estat per al 2008.

Dels dos quadres anteriors, es dedueix que la recaptació cedida a les administracions territorials l'any 2008 s'estima en 58.740 milions d'euros, és a dir, un 29% de la recaptació total prevista en concepte d'imposició directa i indirecta (202.856 milions d'euros). La distribució de la recaptació cedida segons si procedeix d'impostos directes o indirectes mostra com la contribució és força equitativa, amb un 46,5% i un 53,5%, respectivament. Tanmateix sobre el total de la recaptació, la part cedida a les administracions territorials és significativament més elevada en el cas de la imposició indirecta (37,1%) que en el de la directa (23,1%), ja que la imposició directa inclou l'impost sobre societats que no està cedit a les administracions territorials, mentre que

els grans impostos indirectes (IVA i especials) sí que ho estan. Aquesta situació justifica que el pes de la imposició indirecta sobre els ingressos no financers es vegi modificada notablement si es tenen en compte o no les administracions territorials. Així, mentre que la imposició indirecta és un 41,8% dels ingressos no financers totals, representa només el 33,6% si es descompta la cessió a les administracions territorials.

4. L'evolució del pressupost consolidat de l'Estat

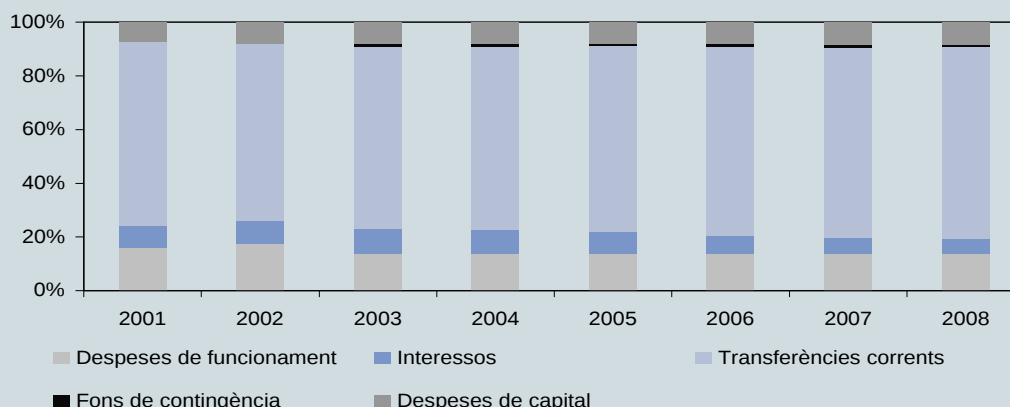
En els darrers vuit anys (2001-2008), els pressupostos consolidats de l'Estat s'han incrementat a una taxa interanual d'un 5,7%, amb un import que ha passat de 236.782 milions d'euros l'any 2001 a 349.215 milions d'euros l'any 2008. Tanmateix, les taxes de creixement anuals oscil·len significativament al llarg d'aquest període, amb valors que van des del 8,3% de l'any 2003 al 0,9% del 2002. Aquestes taxes recullen l'efecte de l'aprovació de l'actual model de finançament de les comunitats autònomes vigent des de l'1 de gener de 2002, i que ha suposat un augment important de la cessió d'impostos indirectes a les administracions territorials, fet que en termes del pressupost consolidat de l'Estat es tradueix en una major participació de la imposició directa sobre els ingressos i una taxa de creixement interanual negativa per als ingressos provinents de la imposició indirecta. D'altra banda, la cessió de tributs a les administracions territorials també ha suposat una pèrdua de pes dels pressupostos consolidats de l'Estat en el PIB, des del 34,8% del PIB l'any 2001 al 31,1% l'any 2008.



Font: Pressupostos generals de l'Estat.

De forma agregada, els ingressos no financers creixen a una taxa interanual d'un 5,5% entre 2001 i 2008, mentre que les despeses no financeres ho fan en un 4,9%, amb un clar reflex en el resultat no financer que passa d'un superàvit de 197 milions d'euros l'any 2001 (0,03% del PIB), a un superàvit de 12.065 milions l'any 2008 (1,1% del PIB).

Gràfic 6
Evolució dels pressupostos de l'Estat. Despeses consolidades. 2001-2008



Font: Pressupostos generals de l'Estat.

5. Conclusions finals

Els pressupostos per al 2008 mantenen com a grans eixos les directrius fixades en els comptes generals del 2005, que es poden resumir en un enfortiment de la despesa productiva i generadora de capital físic i social, sense menystenir la despesa social i solidària, la qualitat i el sanejament dels comptes.

L'any 2008, les polítiques amb un increment més important de la seva dotació són la política exterior (51,6%), l'educació (18%), la investigació, desenvolupament i innovació (16,1%), els serveis socials i promoció social (13,9%), l'accés a l'habitatge i foment de l'edificació (10,5%), les altres prestacions econòmiques (10,1%), indústria i energia (9,3%), la desocupació (9%), la seguretat ciutadana i política penitenciària (9%) i la cultura (8,2%).

En conjunt, el pressupost consolidat de l'Estat per al 2008 creixerà un 7,5% i se situarà en els 349.215 milions d'euros, és a dir, un 31,1% del PIB. Segons la classificació econòmica, les despeses més importants són les transferències, que representen un 61,9% del total. Per la seva banda, els ingressos més importants són els provinents dels impostos directes i cotitzacions socials, amb un 63% del total. Conjuntament, els ingressos tributaris representen un 24,4% del PIB, percentatge que augmenta fins al 29,6% si s'inclou la part cedida a les administracions territorials.

Finalment, cal dir que l'evolució positiva dels ingressos corrents amb valors que superen les despeses corrents en 34.558 milions d'euros situen el superàvit en 12.065 milions d'euros, un 1,1% del PIB.

P